

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1858

XLIV. Ablaßbrief mehrerer Erzbischöfe und Bischöfe für die St.
Peterskirche in Stendal, vom 13. April 1288.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54890](#)

sua omnia in nostra erunt arbitraria potestate per vallacionem arbitrii facti in Ratenow coram nobis. In horum omnium predictorum evidens testimonium statuta eadem conserbi jussimus ac sigillorum nostrorum appensionibus et sigillo civitatis Stendal decrevimus confignari. Acta et data hec sunt in Ratenow, Anno Domini M^o. CC^o. LXXXV°. in secunda feria post dominicam, qua cantatur Reminiscere.

Nach dem Originale des Stendalschen Ratharchives No. 22.

XLIII. Bischof Waldebrunus ertheilt denjenigen einen Ablaß, welche dem Pfarrer zu St. Peter in Stendal folgen, wenn er den Leib Christi zu den Kranken trägt, am 2. Juni 1287.

Uniuersis christi fidelibus presentes literas inspecturis Waldebrunus, dei gratia Avelлонensis et Glauenicensis Episcopus, salutem in domino sempiternam. Cum ad ea, que cultum dei ampliant et animarum salutem promouent, ex officii nostri debito semper proni debeamus et faciles merito reperi et ad salutiferum ministerium christi fideles frequentius excitare. Nos itaque de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate consisi, omnibus uere penitentibus et confessis, qui Presbiterum de Parrochiali Ecclesia sancti Petri apostolorum principis extra muros apud Steyndale, Halberstadiensis dioecesis, uisitantem infirmum cum communione sacri Corporis christi cum reverentia fuerint comitati, quadraginta dies de iniunctis eis penitentiis, dummodo loci dioecansi consensus acceperit, misericorditer in domino relaxamus. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Date Rome, IIII°. Non. Junii anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo septimo, apostolica sede vacante.

Fr. Waldebrunus,
avellonenensis Episcopus.

Nach dem Original im Pfarrarchiv der Peterskirche.

XLIV. Ablaßbrief mehrerer Erzbischöfe und Bischöfe für die St. Peterskirche in Stendal, vom 13. April 1288.

Universis Christi fidelibus presentes literas inspecturis Theodistus, miseratione divina adriano-polensis, Johannicius mokicensis et Michael antibarenensis archiepiscopi, Johannes eslinensis, Leonardus tricanicensis, Waldebrunus auellonenensis, Marcus ameliensis, Franciscus terracenensis, Bartholomeus gajetanus, Romanus crohensis, Bonifacius bosoniensis, Perronus larinenensis, Johannes esculanus, Gvido tribunensis et Petrus statiensis, Episcopi. Salutem in domino sempiternam. Licet is, de cuius munere venit, ut fibi a suis fidelibus digne ac laudabiliter serviatur, de abundantia pietatis sue merita

supplicum excedens et vota, bene fervientibus multo majora tribuat quam valeant promereri. Defiderantes tamen reddere domino Populuni acceptabilem, fideles Christi ad complacendum ei quasi quibusdam affectivis muneribus, Indulgentiis videlicet et remissionibus invitamus, ut exinde reddantur divine gratie aptiores. Cupientes igitur ut ecclesia beati Petri apostoli extra muros oppidi Steyndalenfis Halberstadenf. Dioc. congruis honoribus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui ad ipsam Ecclesiam in singulis Festis beati apostoli, in dedicatione ecclesie predice et per octavas festorum predictorum in consecratione et anniversariis diebus consecrationis Altaris ibidem erecti, in cathedra beati Petri qui primum fedit Rome, in conversione Pauli, in Parafceve, in divisione apostolorum et in die omnium sanctorum causa devotionis accesserint, vel manus porrexerint adiutrices, de Dei misericordia, et apostolorum Petri et Pauli Patrocinio confisi, singuli singulas quadragenas de injuncta sibi penitentia, dummodo Loci Diocefanus consenserit, misericorditer relaxamus. In cuius rei testimonium Sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum Rome, Anno Domini MCCLXXXVIII, Idus Aprilis, Pontificatus Domini Nicolai Pape III. Anno Primo.

Nach dem Orig. im Pfarrarchiv der Peterskirche.

XLV. Das Domcapitel und der Rath zu Stendal befunden die von den Gewandschneidern
geschehene Stiftung eines Altares in der Marienkirche, am 25. Juli 1288.

In nomine sancte et Individue Trinitatis Amen. A. Dei gracia prepositus, et Johannes eadem gratia Decanus, totumque capitulum ecclesie Stendalianis et consules civitatis ejusdem omnibus presencia visuris Salutem in eo, qui salvat omnem hominem et neminem vult perire. Temporum mobilitas et humane memorie instabilitas exigit, ut ad noticiam posterorum gesta precedentium commissa perveniant, ne per oblivionem, que inimica est posteritatis, argumenta veritatis deleantur, et dubii questio generetur. Hinc est, quod universis Christiane fidei professoribus cupimus esse notum, quod confratres fraternitatis pannicidarum, qui Wantnidere dicuntur, et stigna potentium (?) qui . . . nuncupantur, de nostra omnimodo voluntate quoddam altare fundaverant in ecclesia beate Marie Virginis in Stendale ob cultum divinum ampliandum, et ob memoriam confratrum suorum vivorum et mortuorum, illud dotantes octo frustis proprietatis titulo sub hac forma: Sacerdos, qui dictum altare officiare debet, de his habebit septem frusta, et dicet diebus singulis unam missam, quam cottidie incipiet post offertorium missae animarum. Preterea custos ecclesie ejusdem habebit dimidium frustum, et defervet dicto altari per se aut per scolarem competentem. Procurator ejusdem ecclesie recipiet dimidium frustum pro vino, luminibus et oblatis. Predicta vero frusta idem sacerdos ex toto tollet et sic annis singulis in festo sancti Martini distribuet, quemadmodum est premissum. Consules eciam Stendalianes idem altare sacerdoti conferre debent viro ydoneo, quem Domino Decano presentabunt. Quem si fortassis incongruum reprobaverit et indignum, alterum substituent loco sui, qui obedienciam Domino Decano faciet, sicut decet. Sacerdos eciam ille ad nulla jura parochialia constringetur ex debito, sed horis omnibus canoniciis intererit cum sacerdotibus in ecclesia ante dicta et suam religionem induet, quando alii sacerdotes super . . . induuntur, et omnes obvenciones, que sibi ratione officii . . . obvenerint, parochiano ex integro